

3. Odpoveď predsedu Štatistického úradu Slovenskej republiky A. Balleka na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky S. Petrík podanú 15. januára 2019 vo veci strategickej komunikácie proti dezinformáciám

Alexander Ballek
predseda
Štatistický úrad SR

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 20-02-2019		
Číslo spisu: PREDS-156/2019	Prilohy: /	
Lisť 3/-	R7	ZH LU

Bratislava 20. februára 2019

Vážená pani poslankyňa,

Vaša interpelácia sa odvoláva na uznesenie vlády SR č. 479/2017, relevantné uznesenie k problematike je však uznesenie č. 459/2017 zo 4. októbra 2017. Uvedeným uznesením bol schválený text návrhu Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky (ďalej len „stratégia“), vláda poverila svojho predsedu predložením stratégie do Národnej rady SR a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí uložila úlohu uviesť stratégiu v Národnej rade SR. Vláda v uznesení neurčila svojim členom ani vedúcim ostatných ústredných orgánov štátnej správy iné legislatívne alebo nelegislatívne úlohy na implementáciu stratégie.

Vláda SR kreovala stratégiu z dôvodu, že sa ňou - ako sa v stručnosti uvádza v doložke vybraných vplyvov – „posilnia predpoklady na efektívne prijímanie potrebných systémových a operatívnych opatrení SR vrátane úpravy právneho rámca SR a na spoluvytváranie a implementáciu relevantných rozhodnutí pre bezpečnosť a obranu štátu prijatých na úrovni NATO, EÚ a v rámci širšieho medzinárodného spoločenstva.“. Podľa prvého bodu v úvode stratégie: „Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky je základným dokumentom bezpečnostnej politiky štátu.“ Ťažisková štvrtá časť stratégie o bezpečnostnej politike štátu v bodoch 45 až 47 definuje ústredné pojmy, ktorými sú bezpečnostná politika ako súbor nástrojov a opatrení zameraných na presadzovanie bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky a bezpečnostný systém ako základný prostriedok realizácie bezpečnostnej politiky štátu, za ktorý zodpovedá vláda a ktorý tvoria viaceré zložky a druhy subjektov. Štvrtá časť stratégie vo vládou SR schválenom znení predpokladá prijatie konkrétnych opatrení vlády a ústredných orgánov štátnej správy, čo znamená aj prijatie ďalších materiálov s vplyvmi napríklad aj na rozpočet verejnej správy.

Atribút rámcového usporiadania vzťahov implikuje a odôvodňuje deklarovanú neexistenciu vplyvov samotnej stratégie na oblasti sledované v Doložke vybraných vplyvov vrátane vplyvov na rozpočet verejnej správy, zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu.

Avšak z cieľov a opatrení načrtnutých v samotnej stratégii náklady na ich financovanie vyplývajú. Manažment financovania a riešenia vplyvov novej bezpečnostnej politiky je relevantný vo vzťahu ku konkrétnym opatreniam orgánov verejnej moci, ktoré navrhne alebo prijme vláda SR alebo jej budú určené zákonom alebo medzinárodnou zmluvou.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v predkladacej správe k návrhu stratégie deklaruje, že cieľom schválenej stratégie je nahradiť platnú Bezpečnostnú stratégiu SR z roku 2005 a „Kľúčovým prvkom dokumentu je kontinuita proeurópskej a proatlantickej orientácie bezpečnostnej politiky SR, založenej na širokej politickej zhode.“.

Podľa článku 96 písm. h) Ústavy SR do pôsobnosti Národnej rady SR patrí najmä „rokovať o základných otázkach vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a inej politiky,“ podľa čl. 96 písm. a) „uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú,“ a podľa písm. g) „schvaľovať štátny rozpočet, preverovať jeho plnenie a schvaľovať štátny záverečný účet,“. Tieto kompetencie majú priamy vplyv na implementáciu stratégie.

Preto je podmienkou implementácie stratégie podľa 111. bodu jej vládou schváleného znenia akt schválenia stratégie Národnou radou SR: „Priatím Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky vládou Slovenskej republiky a jej schválením Národnou radou Slovenskej republiky sa vytvárajú podmienky na plnenie navrhovanej bezpečnostnej politiky a jednotlivých opatrení.“. Logickým výkladom tohto postulátu vyvodzujeme záver, že podľa rozhodnutia vlády SR sa bez schválenia stratégie Národnou radou SR podmienky na plnenie navrhovanej bezpečnostnej politiky a jednotlivých opatrení nevytvoria. Prípadný nesúhlas zákonodarného zboru by znížil kredibilitu schváleného materiálu a vyslal by zjavne negatívny signál smerom k občanom a zahraničiu. V každom prípade by materiál musel byť opätovne prerokovaný alebo prepracovaný vládou SR.

Rozsah a spôsob participácie Štatistického úradu SR v oblasti obrany, ochrany a kybernetickej bezpečnosti je všeobecne určený v § 35 ods. 3 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 339/2015 Z. z. „Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu vymedzenej pôsobnosti zodpovedajú aj za úlohy obrany, kybernetickú bezpečnosť a vytváranie podmienok na realizáciu požiadaviek zabezpečovania príprav na obranu, ochranu a kybernetickú bezpečnosť.“. To znamená, že od Štatistického úradu SR zákon požaduje implementáciu stratégie vykonávaním konkrétnych úloh a zabezpečovaním konkrétnych požiadaviek obrany, ochrany a kybernetickej bezpečnosti.

Odhlíadnuc od aktuálnej spoločenskej potreby a prebiehajúcej spoločenskej diskusie ohľadom bezpečnosti a obrany štátu, Štatistický úrad SR musí postupovať v súlade s princípom legality štátnej moci, teda striktného konania orgánu verejnej moci podľa článku 2 ods. 2 ústavy. Štatistický úrad SR môže v rozsahu svojej vymedzenej pôsobnosti implementovať stratégiu až po schválení stratégie v Národnej rade SR a následnom špecifikovaní konkrétnych opatrení a gestorov zodpovedných za ich realizáciu v uznesení vlády alebo v právnom predpise.

Pokým Národná rada SR stratégiu neschválí, zostane platná Bezpečnostná stratégia SR z roku 2005, ktorú rovnako schvaľovala vláda SR aj Národná rada SR. Platná bezpečnostná stratégia sa nezaobrá problematikou, ktorej sa týkajú Vaše otázky.

Pokiaľ ide o samotné riziko vyplývajúce zo skutočností uvedených vo Vami označených resp. citovaných bodoch stratégie, ubezpečujem Vás, že Štatistický úrad SR si uvedomuje ich závažnosť. Štatistický úrad SR ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť štátnej štatistiky plní úlohy vyplývajúce pre štátne orgány z Koncepcie pre boj Slovenskej republiky proti hybridným hrozbám schválenej uznesením vlády SR č. 345 z 11. júla 2018. Podľa úlohy B.1. citovaného uznesenia vlády sú ministri, vedúci Úradu vlády SR, vedúci Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, riaditeľ Národného bezpečnostného úradu a predsedovia ostatných ústredných orgánov štátnej správy povinní zabezpečiť vo svojej pôsobnosti vyhodnocovanie informácií v súlade s touto koncepciou.

Štatistický úrad SR je pripravený vyhodnocovať nahlásené incidenty vo svojej pôsobnosti vo vzťahu k hybridným hrozbám podľa stanovených indikátorov, postupovať informácie o incidentoch na ďalšie spracovanie, posúdenie alebo vyhodnotenie Národným bezpečnostným analytickým centrom a poskytnúť centru v rámci svojej pôsobnosti doplňujúce informácie k nahláseným incidentom, ktoré budú zo strany centra vyhodnotené ako hybridná hrozba. Postup pri vyhodnocovaní hybridných hrozieb je vecne zverený referátu krízového riadenia, bezpečnosti informačných systémov a utajovaných skutočností a po technickej stránke oddeleniu aplikačnej podpory sekcie informačných systémov. Doposiaľ sa takýto incident nevyskytol.

Štatistický úrad SR je ako ústredný orgán štátnej správy nositeľom oficiálnych štatistík SR a zaujíma tak špecifickú rolu pri posilňovaní dôvery a podpory občanov v štát. Jeho štatistické výstupy predstavujú najreprezentatívnejšie a naj dôveryhodnejšie dáta prioritne o sociálnom a ekonomickom stave SR, čo prispieva k zvýšeniu odolnosti štátu a spoločnosti voči dezinformačnej kampani a propagande zameranej proti jeho hodnotám a záujmom, ako požaduje stratégia. Zamestnanci Štatistického úradu SR ročne zabezpečujú desiatky stretnutí, workshopov, prezentácií a prednášok v rôznych

inštitúciách súkromného aj verejného sektora vrátane stredných škôl a vysokých škôl, na ktorých recipientom poskytujú komplexný prehľad o zdrojoch, produktoch a dostupnosti štátnej štatistiky a špecifikujú metódy a procesy, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie relevantných výstupných údajov, pričom akcentujú, že tieto dáta poskytujú reálny obraz o stave slovenskej spoločnosti. Týmito aktivitami sa u recipientov vytvárajú zásadné predpoklady pre hlbšie využitie štatistík v odbornej sfére ako aj v bežnom živote a umožňuje sa im získať kritický pohľad na verejne šírené informácie.

Štatistický úrad SR si uvedomuje naliehavosť potreby monitorovania a vyvracania nepravdivých alebo vykonštruovaných údajov slúžiacich na spochybnenie základných hodnôt, na ktorých je budovaná demokratická spoločnosť. V rámci komunikácie s verejnosťou postupne zintenzívňuje propagáciu zdrojov, výstupov a významu oficiálnej (štátnej) štatistiky. Štatistický úrad SR denne monitoruje tlač, agentúrne spravodajstvo a v limitovanom rozsahu aj sociálne siete.

V prípade, že dochádza k dezinterpretácii alebo nepravdivému zverejneniu štatistických údajov spracovaných Štatistickým úradom SR, úrad požaduje zverejnenie svojho stanoviska a publikáciu opraveného štatistického údaju.

S úctou

Na vedomie:

Andrej Danko, predseda Národnej rady SR

Vážená pani
Simona PETRÍK
poslankyňa Národnej rady SR
Bratislava